

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnštvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 292.

V Ljubljani, v četrtek 19. decembra 1901.

Letnik XXIX.

Govor

državnega poslanca dr. Ivana Šusteršiča
na shodu v »Katoliškem domu« dne 15. de-
cembra 1901.

Castiti volivci! Preteklo je že dokaj
časa, odkar sem imel zadnjič priliko, poro-
čati Vam o delovanju svojem in poslancev
katoliško-narodne stranke v državnem zboru.
Sedaj zopet stopam pred Vas, da Vam po-
dam podobo o svojih katoliško-narodnih to-
varišev in pa o svojem delovanju v držav-
nem zboru. Potem boste lahko sodili, ali
smo storili svojo dolžnost in Vas zastopali
tako, kakor želite biti zastopani.

Vseučiliščno vprašanje.

Najpoprej hočem govoriti o dogodkih
zadnjega časa. Zadnja doba stala je pod uti-
som vseučiliškega vprašanja. Ves slovenski
narod zjedini se je v zahtevi, da naj se v
Ljubljani Slovincem ustanovi vseučilišče.
Znano Vam je, da smo se v dosego tega
cilja v skupno postopanje zjedini vsi Jugo-
slovani brez razločka stranke. Toda zgodilo
se je pri tej priliki, kar se zgodi po navadi
vselej, kedar smo upali najti pri naših libe-
ralcih čut za dostojnost in za naše narodne
smotre.

Mi smo postopali tako, kakor je zahte-
vala potreba našega naroda, liberalci pa so
postopali tako, kakor postopajo vedno, ke-
dar sklepamo z njimi kake politične pogodbe.
Ko se je vršil dotični dogovor za skupno
postopanje, mene ni bilo na Dunaju, toda
dogovorili so se takrat zastopniki vseh jugo-
slovanskih strank, da naj bodem jaz prvi
predlagatelj, drugi dr. Ferjančič in tretji dr.
Ivčević, torej vsi trije načelniki raznih jugo-
slovanskih klubov. Toda komaj se je bilo
to dogovorilo, že so pričeli liberalci proti
temu ruvati in so pravili, da sem jaz silil
na prvo mesto, da sem hotel govoriti kot
utemeljevalatelj predloga, da sem se silil v
ospredje. Resnica pa je, da mene niti zra-
ven ni bilo pri dotičnem razgovoru, da so
se pa drugi navzoči gospodje dogovorili, da
podpišem jaz predlog kot prvi in ga ute-
meljujem.

Tako je postopanje liberalcev. Ko je
imel predlog priti na vrsto, stale so zadeve
v državnem zboru takole: Na dnevnem
redu bil je zakon o kmetijskih stanovskih

zadrugah, pred njim je bil naš predlog radi
ustanovitve slovenskega vseučilišča. Mi smo
rekli: Na vsak način moramo zastopati ko-
risti kmetov, ker smo v prvi vrsti kmeti
poslanci, tudi med mojimi volivci je velika
večina kmetov. Najprvo pridejo, tako smo
dejali, kmetске koristi, potem pa precej vse-
učilišče, dati moramo prednost kmetiskim
stanovskim zadrugam. (Odobranje.) Jaz
vidim tu med poslušavci veliko kmetov, kar
me zelo veseli, in vprašam Vas torej, ali
smo prav delali ali ne? (Vseobčni klici:
Prav! Ploskanje.) Takoj pa so začeli libe-
ralci hujskati.

Liberalci pri delu.

V petek, ko smo se tako glede dnev-
nega reda dogovorili, bili smo navzoči pri
pogovoru vsi tedaj na Dunaju bivajoči slo-
venski in hrvatski poslanci, ki smo se torej
domenili, da imajo kmetске stanovske za-
druge prednost.

To je bilo v petek 29. novembra in na-
vzoč ni bil niti dr. Tavčar niti dr. Ferjančič
niti Plantan, pač pa kot zastopnik liberalcev
Gabršček. Prihodnji ponedeljek, torej 2. de-
cembra, prišel je Ferjančič in tudi Tavčar
se je pojavil in liberalna delegacija slovenska
bila je zbrana zopet po impozantnem šte-
vilu treh mož. (Veslost.) Takoj je Tavčar
brzojavil ali pa telefoniral »Slov. Narodu«,
da je sklenil »Jugoslovanski klub« protest,
ker hočejo ostali jugoslovanski poslanci za-
postaviti vseučiliščno vprašanje za ono su-
steršičeve »Gospodarske zveze«, in da libe-
ralci zahtevajo, da se takoj v ponedeljek
prične debata o slovenskem vseučilišču.
Kako resno je bilo liberalcem ležeče na tej
zahtevi, označuje ta-le dogodek:

Ko sem v ponedeljek čakal predsednika
poslanske zbornice, grofa Vetter, da mu
sporočim naš sklep, prišel je dr. Ferjančič
ter mi rekel, da je njegov klub proti dotič-
nemu sklepu. Jaz sem mu odgovoril, da je
bilo tako sklenjeno od vseh takrat na Du-
naju bivajočih jugoslovanskih poslancev; ako
njega ni bilo zraven, za to jaz nič ne mo-
rem. Pokimal je, šel k predsedniku ter mu
rekel, kar sem mu tudi jaz rekel, da naj
imajo namreč kmetijske stanovske zadruge
prednost.

Navzlic temu pa, da je to storil na-
čelnik »Jugoslovanskega kluba«, — koliko

upliva ima tega kluba predsednik v klubu,
seve ne vem, — navzlic temu torej poročal
je Tavčar, da ta klub ugovarja. (Smeh.) V
ponedeljek je tedaj bilo, ko so liberalci pro-
testirali, prihodnji dan, torej v torek, bi
imel Ferjančič o tem vprašanji v zbornici
govoriti, in takrat je pravil poslancu Pov-
šet, da še ni pripravljen za svoj govor.
(Veslost.) Torej v ponedeljek zahtevajo de-
bato in v torek njih govornik še ni pri-
pravljen na govor. (Splošna veslost.) Žal
mi je, da moram javno omeniti tudi osebe
dr. Ferjančiča, toda zahvali naj se pri svo-
jem mojstru Tavčarju, ki nas je napadel.
(Pritrjevanje.) Sedaj pa premislite veliko ne-
smisel trditve, da smo baje nameravali po-
staviti slovensko vseučilišče za Susteršičevo
»Gospodarsko Zvezo«.

S to trditvijo je pokazal Tavčar, da za-
kona o kmetijskih stanovskih zadrugah, ka-
teremu smo hoteli dati prednost, niti bral
ni. (Občna veslost.) In on je zastopnik in-
teligence. (Splošen smeh.) Te kmetijske sta-
novske zadruge imajo z »Gospodarsko
Zvezo« veliko manj opraviti, kakor nek
znan liberalen časnikar s poštenostjo. (Ve-
selost.) Pri kmetijskih stanovskih zadrugah
gre se za stalno stanovsko organizacijo
kmetiskega stanu, ne pa za pridobitne in
gospodarske zadruge, gre se le za stanovsko
zastopstvo kmetiskega stanu, to pa je nekaj
čisto drugega, kot pa so pridobitne in go-
spodarske zadruge. Pa o tem bom še po-
zneje govoril. Mi smo torej rekli, da naj
imajo kmetijske zadruge prednost. S tem
smo nekatere druge stranke in pa vlado
spravili v zadrego, ker vlada se je bala, da
se potem ne bo mogel letos rešiti budgetni
provizorij. Zahtevali so, da naj damo pred-
nost prvemu branju budgetnega provizorija.
To se je zgodilo, toda prizadevali smo si,
da bi se rešila predloga o kmetijskih sta-
novskih zadrugah še pred Božičem, kar se
bo, kakor vse kaže, tudi v resnici zgodilo.
(Ploskanje.) V petek 6. decembra prišlo je
na vrsto slovensko vseučilišče. Omeniti mo-
ram, da je bil to najneugodnejši čas za
razpravo tega predmeta. Vsi trezno misleči
poslanci svarili so, naj se nikari ta predlog
ravno takrat še ne spravi v razgovor, toda
nekateri so silili in takó je prišlo v petek
do debate. Nečuveno je, kaj so vse počeli

liberalci, da bi mi zabranili govoriti. »Slov.
Narod« je takoj pisal, da se hočem reha-
bilitirati.

Volivci govore.

Ne vem, zakaj naj se rehabilitiram, ni-
komur nisem ničesar ukradel, kot nekdo
drug (Veslost), nikogar nisem oškodoval,
zatorej ne vem, zakaj naj se rehabilitujem.
Poznam ljudi v liberalni stranki, ki zelo
potrebujejo rehabilitacije, (klici: Poznamo
jih!). Ljudi, katere so liberalci sami obso-
diti morali. (Pritrjevanje.) Ali je kedo v tej
dvorani, kateri misli, da je meni rehabili-
tacije potreba? Naj se oglasi! (Vseobčni
klici: Nihče!) Tu je shod mojih volivcev.
Ali kedo izmed Vas zahteva, da odložim
mandat? (Splošni klici: Nihče! Ostati mo-
rate!) Izvoljen sem bil lani z več kot 38.000
glasovi, imel sem nad 22.000 glasov večine
nasproti obema protikandidatoma. Ako se
od teh 38.000 mož, ki so me volili, dobi
le 100, ki dokažejo, da so me volili, ka-
teri zahtevajo, da naj odložim mandat, pa
ga bodem odložil. (Splošni klici: Takih vo-
livcev ni!) Torej liberalci imajo lepo polje
za agitacijo. Poskusijo naj dobiti izmed
38.000 zavednih mož 100 izdajic, ki bi za-
htevali, da odložim mandat, ker liberalcem
nisem po volji. (Veslost.) Torej liberalni
agitatorji na noge! (Klici: Za golaž! Velik
smeh.)

(Dalje prih.)

Državni zbor.

Dunaj, 18. dec. 1901.

S parom!

Včeraj je zbornica delala z vsem pa-
rom. Vršilo se je glasovanje za glasovanjem,
da mnogi poslanci morda niti vedeli niso,
zakaj vstajajo. Ko bi si bil proti koncu seje
šaljivec dovolil predlagati premembo poslov-
nega reda, skoraj gotovo bi bil predlog ob-
veljal brez ugovora, ker v šumu ni nihče
razumel poročevalcev.

Ko je bilo drugo branje zakona glede
stanovskih kmetijskih zadrug dovršeno, je
zbornica brez razprave v drugem in tretjem
branju vsprejela več manjših zakonov. Tako
je zbornica v kratkih minutah dovolila, da
sme država prodati neka vojaška imetja v
Brnu, Krakovu in Črnovicah, ter odobrila
državno pogodbo glede uravnave voda ob
avstrijsko-ogerski meji.

LISTEK.

Rotšildove gosli.

Rusko spisal Anton Čehov. — Poslovenil — kl. —
(Dalje.)

Stare sosedice so jo umile, oblekle in
položile v krsto. Da bi ne bilo treba plačati
cerkovniku, je Jakob sam čital psalme, a
za grob niso vzeli nič, kajti grobar mu je
bil boter. Stirje možje so nesli krsto, toda
ne za denar, marveč iz spoštovanja. Za
krsto so šle stare žene, berači, dva norca;
narod, srečajoč spreved, se je pobožno kri-
žal. . . In Jakob je bil kaj zadovoljen, ker
se je vršilo vse tako redno, prilično in po
ceni ter za nikogar razžaljivo. Poslovivši se
zadnjič od Marte, se je dotaknil z roko
krste ter si mislil: »Zalo delo!«

Toda ko se je vračal s pokopališča, po-
stalo mu je nekako slabo. Cutil se je ne-
zdravega: sapo je imel težko, noge so se
mu šibile, v ustih so se mu delale sko-
mine po pijači. A tu so mu še prihajale
različne misli v glavo. Iznovič mu je prišlo
na misel, da vse svoje življenje ni niti en-

krat pomiloval Marte. . . Dva in petdeset
let, kar sta živela skupaj v eni sobi, se je
vleklo dolgo, dolgo, toda zgodilo se je, da
ves ta čas ni niti enkrat pomislil na njo,
da je ni opazil, kakor bi bila nekaka mačka
ali pes. Vsekako pa je ona vsaki dan ku-
rila v peč, kuhala in pekla, hodila po vodo,
sekala drva, in ko se je on vračal od go-
stij pijan domov, je ona vsakokrat s spo-
štovanjem obesila njegove gosli na steno
ter ga položila spat, a to vse tiho in nežno.
Sedaj je bil pripravljen pomilovati jo, ku-
piti ji nečesa, toda bilo je že prepozno,
nihče mu je ne vrne. . .

Proti Jakobu, smejajoč se in prikla-
njajoč, je korakal Rotšild.

»Iščem vas, svak«, je dejal. »Mojzes
Ilič vas pusté pozdraviti in naročili so, da
tako pridete k njim«.

Jakobu to ni bilo po godu. Najrajši bi
se bil zjokal.

»Pojdi!« je dejal ter šel dalje.

»Kako bi to bilo mogoče?« se je vzne-
miril Rotšild ter stekel naprej. »Mojzes Ilič
bodo razžaljeni. Naročili so, da urno,
urno!«

Jakobu se je zdelo zoperno, da je žid
tako zasopljen, da mu hodi na pot in da
ima toliko rujavih peg. In res ni bilo pri-
jetno zreti na njegov zeleni jopič oprem-
ljen s črnimi trakovi in na vso njegovo
krhko, nežno postavo.

»Čemu toliko siliš vá-me, česenj?« za-
kriči Jakob. »Ne bodi prisiljen!«

Žid se je razsrdil in tudi zakričal.

»Nu, izvolite govoriti bolj tiho, sicer vas
zakadim za gumno«.

»Poberi se mi izpred oči!« zarohni Ja-
kob ter plane nadenj s pestmi. »Proč, gnjusno
lice, če ne, pa iztresem iz tebe tvojo pro-
kleto dušo! Človek kar ne more prebiti radi
teh ušivcev!«

Rotšild je otrpnil od strahu, se usedel
ter mahal z rokami nad glavo, kakor bi se
branil udarcem, na to je skočil po koncu in
bežal, kolikor so ga noge nesle. Bežeč je
skakal, vil roke, in bilo je videti, kako se
mu je tresel njegov dolgi, suhi hrbet. Otroci
so se razveselili ugodne priložnosti, spustili
se za njim ter kričali: »Žid! Žid!« Pa tudi
psi so stekli lajaje z njim. Nekdo se je
glasno nasmejal, potem zažvižgal, psi so za-

lajali glasneje, a vsi naenkrat. Med tem je
gotovo pes ugriznil Rotšilda, kajti začul se
je obupen, bolesten krik.

Jakob se je nekaj časa izprehajal za
skednji, na to je šel na konec trga, kamor
so ga oči peljale, in otroci so kričali:
»Bronza gre! Bronza gre!«

A tu je tekla reka. Solnce je dobro pri-
pekalo in na vodi se je tako bliščalo, da se
ni dalo gledati. Jakob je korakal po hod-
niku ter videl, kako je iz kopeli prišla go-
spa rudečega lica, in si mislil o njej: »Ha,
ti vidra!«

Ne daleč od kopeli so otroci lovili na
meso rake; zagledavši ga, so začeli jeznorito
kričati: »Bronza, Bronza!« A tu stoji široka
stara vrba z ogromno votlino in na njej
gnezda vran. . . Tu je zrasel nakrat v Ja-
kobernem spominu kakor živ belolasi fantek
in vrba, o kateri mu je pravila Marta. Da,
to je ista vrba — zelena, tiha, otožna. . .
Kako se je postarala, revica!

Vsedel se je pod njo ter se začel spo-
minjati. Na tem obrežju, kjer je sedaj livada,
je stal ob tem času velik brezov gozd, a
ondí na tem golem griču, ki se vidi na ob-

Obrtni red.

Kakor znano, so se obrtniki vedno pri-
toževali, da smejo razni agenti in prekupci
vsakovrstno blago prodajati od hiše do hiše,
od vasi do vasi. Zahtevali so, da se v tem
oziru §§ 59. in 60. obrtnega reda zboljšata.
To je poslanska zbornica storila, kakor sem
svoj čas poročal, a gosposka zbornica z
vsemi premembami ni bila zadovoljna. Tako
so v gosposki zbornici zopet vsprejeli v
zakon, da smejo ženske — in to velja oso-
bito za Dunaj, cvetice prodajati po raznih
kavarnah, zabaviščih in ulicah.

Dalje je gosposka zbornica v zakonu
določila, da smejo poljske in gozdne pri-
delke ter izdelke ne le producentje, ampak
tudi opravičeni trgovci prodajati. Da
se stvar ne zavleče, predlaga poročevalec
dr. Weisskirchner, naj zbornica vsprejme
zakon v smislu sklepa gosposke zbornice.
To se je tudi zgodilo po velikem hrupu in
prepirlu mej soc. dem. in antisemiti. Zbor-
nica pa je vsprejela tudi dve resoluciji. V
prvi izraža zbornica prepričanje, da so v
§ 60. navedeni »opravičeni trgovci« le tisti,
ki imajo od obrtne oblasti posebno do-
voljenje. V tem oziru naj vlada obrtnim
oblastvom dá potrebna navodila.

V drugi resoluciji se vlada pozivlja, da
naj se vedno ozira na sklepe obč. zastopov,
ako prepovedo prodajo določenih poljedel-
skih in gozdnih pridelkov in izdelkov. To
velja osobito za Dunaj, kakor naglašajo
antisemitje.

Pristojbinske olajšave.

Brez debate je zbornica vsprejela zakon,
po katerem so pristojbin prosta vsa poso-
jila dežel, okrajev, občin in drugih avto-
nomnih zvez.

Melioracijski zakon.

Avstrijske vlade so v prosepah kmetij-
stva imele vedno prazne roke ali pa dajale
podpore, ki so bile v resnici beraške. Temu
niso bili toliko poljedelski ministri krivi,
temveč finančna uprava, ki vedno kaže
prazne blagajne. Tako je država za melio-
racije (uravnavo voda, osuševanje trav-
nikov, vodovode itd.) l. 1868 dovolila 5000
goldinarjev, 1867. l. 44.450, 1884. l. 93.000
goldinarjev. L. 1891 je bila določena stalna
svota v znesku 750.000 gld. in l. 1900 zvi-
šana na 1.250.000 gld. Šele letos se je po-
slancem posrečilo, da se ta svota do l. 1914
zviša na 4 milijone kron.

V proračunskem odseku je poslanec
Povše sicer izražal veselje, da se ta dr-
žavna podpora zviša, ob enem pa naglašal,
da ta letna podpora za mnoge nujne potrebe
v raznih deželah ne bodo zadoščala. Posl.
Povše opozarja, da je letos osrednja vlada
pozvala vse deželne odbore planinskih in
južnih dežel, naj jej predložijo načrte za urav-
navo rek in hudournikov. Tako je tudi
kranjski dežel. zbor vladi predložil obširno
poročilo. Osobito opozarja vlado na nujno
potrebo, da se osuši ljubljansko
barje. Že 30 let je to vprašanje na dnev-
nem redu. Dotični načrt je bil že davno
gotov, pred 10 leti je dežel. zbor sklenil do-

zorju, se je zelenel star, star smrekov gozd.
Po reki so plavali čolni. Sedaj je vse ravno
in gladko, a na tem obrežju stoji le ena
breza, mlada in gibčna, kakor gospa, a na
reki so samo race in gosi, niti se ne kaže,
da bi plavali kedaj po njej čolni. Zdi se mu,
da tudi gosi je dokaj manj, nego jih je bilo
poprej. Jakob je zaprl oči in v njegovi do-
mišljiji sta prileteli nad njim skupaj dve
jati belih gosi.

Ni razumel, kako se je moglo zgoditi,
da on v poslednjih štiridesetih letih niti
enkrat ni bil pri reki; ako pa je bil, da ji
ni posvetil nobene pozornosti. Saj reka je
uljudna, ne razposajena; lahko bi bil v njej
lovil ribe in jih prodajal barantačem, urad-
nikom in gostilničarju na postaji in potem
vlagal denar v hranilnico; mogoče bi bilo
voziti se po njej v čolnu od vasi do vasi
ter svirati na gosli in ljudje vsakega stanu
bi mu to plačevali z denarjem; mogoče bi
bilo poizkušati voziti splave, kar bi bilo več
neslo, nego delati krste; mogoče bi bilo
rediti gosi, jih moriti in pošiljati po zimi v
Moskvo; samega perja bi se bilo nabralo
na leto za deset rubljev. Toda on je samo
zeval ter ni delal ničesar temu podobnega.

(Konec prih.)

tični zakon. Sedaj so rešena vodopravna
vprašanja, načrt in proračun sta gotova, le
na vladi je, da izvrši svojo obljubo, ki sta
jo dala že grof Taaffe in Falkenhayn.

Poljedelski minister je nato odgovoril,
da je to delo res nujno in upa, da dotični
zakon dobi najvišje potrjenje. Tudi hoče
skrbeti, da se določijo državni prispevki.
Posl. Povše se zahvali za to obljubo, prosi
pa, da država dovoli 50% vseh stroškov in
udeležencem ter deželni dovoli posojilo za
nizke obresti in na dolge obroke.

Zbornica je včeraj brez debate vsprejela
načrt zakona.

Istotako je zbornica brez razprave vspre-
jela zakon glede pokojnin katoliških
duhovnikov na obče koristnih zavodih
ter duhovniških uradnikov pri
ordinariatih, konzistorijih in v
semeniščih, dalje zakon glede urav-
nave plačin pokojnin bogoslov-
nih profesorjev.

Koncem se je sinoči posl. Schö-
nerer pretil vladi ter nemške levičarje
imenoval »izdajavce«, ako prično in doženo
s Čehi spravo, češ, da bi bila le na škodo
nemškemu narodu. (Smeh.) Nemški narod
hoče nemški državni jezik. Schönerer vpraša
predsednika, ali vlada res namerava poga-
janja za spravo mej Čehi in Nemci. Pred-
sednik grof Vetter odgovori, da ni njegova
dolžnost odgovarjati na to vprašanje. Torej
Schönerer že vihti bič nad ostalimi Nemci.

Zadnja seja.

Danes je zadnja seja pred Božičem.
Ministri so odgovarjali na razne interpelacije.
Nato je zbornica v tretjem branju vsprejela
zakon glede stanovskih kmetijskih zadrug.
Poročevalcu Povšetju so mnogi poslanci
izražali zahvalo za njegov trud in veliko za-
nemanje za kmečke koristi.

Sedaj se vrši razprava o zakonu glede
zboljšanja plač diurnistom. Finančni minister
je izjavil, da vlada zakona ne predloži v naj-
višje potrjenje, ako parlament ne dovoli
davka od voznih listkov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. decembra.

Poslanska zbornica

je z današnjim dnevom nastopila božične po-
čitnice, ki bodo trajale do 20. januarja.
Dan prihodnje seje in dnevni red naznani
predsednik pismenim potom. Ob zopetnem
sestanku državnega zbora bodo našli pos-
lanci položaj še bolj poostren, ker se bo
tedaj že pokazalo, da se je izjalovil glavni
pogoj za nadaljni obstoj parlamenta, namreč
češko-nemška sprava.

Davek na vožne karte

je po vladni predlogi včeraj v prvem branju
sprejel pododsek davčnega odseka ter pričel
tako nadrobno razpravo. Večina je odklo-
nila predlog posl. Dobernika, ki je želel, naj
se vprašanje na vožne karte odloži dotle,
da reši budgetni odsek državni proračun,
vlada naj pa primanjkljaj vsled odprave
mitnic in preosnove plač diurnistov v prvi
polovici prihodnjega leta pokrije iz blagaj-
niških preostankov. Mej tem časom pa naj
predloži vlada zakonski načrt gledé mono-
poliziranja užigalic in premembe male
razredno loterijo. Temu predlogu je posebn
ugovarjal finančni minister.

Češko-nemška sprava

bo po dosedanjih znamenjih prej pokopana,
nego se sploh prično pravna pogajanja. To
se jasno razvidi iz taktike vsenemcev, s ka-
terimi bo pa brezdvomno potegnili tudi
nemška ljudska stranka. Vsenemci so izja-
vili, da se konference ne udeležijo in bodo
povsodi, kjer bivajo Nemci, prirejali shode,
da označijo kot izdajice one Nemce, ki bi
se s Čehi hoteli vsteti k zeleni mizi. Nemška
ljudska stranka zavrača sicer vso odgovor-
nost za izjalovljenje novih pravnih poskusov,
hoče se pa udeležiti pogajanj le tedaj, če se
pokaže, da je za spravo vnet večina nem-
škega naroda na Češkem. Kajpada ne smemo
pričakovati, da bi vodstvo te stranke pošil-
ljalo svojim zaupnikom vpraševalne pole
čakalo na odgovor, in se sme torej že napre-
prorokovati, da se nemški nacionalci
strahu pred vsenemci gotovo ne udeležijo
spravnih pogovorov. Vse to pa ne more bi-
neznano dr. Koerberju in je bil o tem po-

učen že tedaj, ko je grozil z zistiranjem
ustave.

V poljskem klubu

še vedno ni vse v najboljšem redu. Poročila
o razporih mej posamnimi člani prihajajo
sicer zelo skrivnostno a vendar vedno bolj
pogostoma na dan. Poslanec vitez Kozlovski
ni zadovoljen samo z izstopom iz parla-
mentarne komisije, marveč resno namerava
odložiti tudi državnozbornski mandat in sicer,
kakor pravi, iz zdravstvenih razlogov. Pred
malo dnevi je izjavil v zbornici, da dovrši
samo še poročilo o melioracijskem zakladu,
potem pa odide. V parlamentarno komisijo
je klub mesto njega izvolil vit. Czaykow-
skega. — Načelnik Jaworski bo seveda še
nadalje ostal absoluten vladar v svojem
klubu, ostali bodo pa potrpežljivo prenašali
njegov jarem, ker tako morda želi poljski
— narod!?

Poslanec Ferri,

znan iz predzadnje razprave v ital. poslanski
zbornici, se je konečno vendarle moral udati
sklepu večine, ki ga je za pet sej izključila
iz zbornice. Če so nesocialistiški poslanci
južnoitalijanskih pokrajin zadovoljni z zado-
bčenjem, ki ga jim je naklonila večina, listi
ne poročajo. Vsekako je bil ta poslanec prvi,
ki je tako neprikrito podal sliko o »lepih
razmerah« v južni Italiji. No, pa tudi vlada
ne more biti zadovoljna z izidom te raz-
prave. Zbornica ji je sicer izrazila zaupanje,
ker pričakuje, da bo vlada energično izvedla
sklenjene gospodarske in socialne reforme,
a s tem ji je v resnici naložila breme, ki
ga ne bo zmogla, ker ji za tako delo pri-
manjkuje potrebne volje, moči in pa denarja.
Konečno bo pa znani Ferri vendarle zma-
govavec.

Kriza v Bolgariji

še ni rešena. Knez Ferdinand je tekom vče-
rajnjega dne pozval k sebi Karavelova,
Daneva, zborničnega predsednika Balaba-
nova in Gešova, a trdi se, da ima vključ
vsem zadregam največ upanja na zmago Ka-
rawelov. Dosedanji ministerski predsednik
je baje svetoval knezu, naj pozove v kabi-
net vse vodivne nasprotnike najetja posojila,
ki naj potem sami rešujejo državno krizo.
— Zastopniki pariške banke se nahajajo še
v Parizu in se neki še vrše pogajanja glede
posojila.

Burski voditelj Kruitlinger ujet.

Kitchener ve poročati iz Belfasta v
vzhodnem delu Transvala, da so pri Han-
nover Road v kapski koloniji Angleži ujeli
Kruitlingerja v trenutku, ko je hotel preko-
račiti mejno črto pri strelnici. Ako se ta
vest uresniči, so izgubili s tem Buri najbolj
pogumnega in najmožnejšega voditelja v
kapski koloniji, ki ga bodo težko nadome-
stili s sposobno močjo.

Ljubljanski občinski svet.

Prostor ob Spreitzerjevi
hiši, za kolikor se je posestnik umaknil
v regulacno črto, bi kupil mestni magistrat
proti napravi trotoarja, hišna posestnica gospa
Spreitzerjeva pa zahteva povrh še denarno
odškodnino. Obč. svet je sklenil, da ostane
pri prvotni ponudbi, ker se mu nič ne mudi
pridobiti dotični prostor.

Za sliko Ljubljane v nemškem
»Vodniku hotelov po Avstriji« je obč. svet
dal 120 K.

Podpora slovenskemu gleda-
lišču. Za l. 1901 je bila črtana izredna
podpora slov. gledališču v znesku 5000 K.
Redne podpore dobiva slov. gledališče od
mesta 12.000 K na leto. Sedaj prosi odbor
dramatičnega društva, naj se mu da izredna
podpora a zvišana na 6000 K, redna pod-
pora pa naj se zviša za 2000 K. Obč. svet
je sklenil, da dá izredne podpore 5000 K.

Za posestvo ob Dunajski ce-
sti, Dalmatinovi in Sodni ulici
sta se pogajala gosp. Smielovski in g. Al.
Vodnik. Prodalo se bode posestvo g. Al.
Vodniku po 20 K kvadr. meter.

Priziv Palusovih dedičev se odkloni,
istotako priziv Luke Šabca, ki noče popra-
viti škarpe na Stolbi, češ, da je škarpa me-
stna in ne njegova.

Garnizijski zapor v mestni
ubožnici. Obč. svet se je na to pečal z
domačim redom v novi mestni ubožnici, ki
je po silno »nedomač«. Ako bi obveljale vse
točke tega reda, bi mestna ubožnica bila

podobna nekakemu garnizijskemu zaporu, a
še sedaj bodo morali menda namestiti v
ubožnici policijsko stražnico, ako bodo ho-
teli izvrševati vse točke tega »domačega
reda«. Obč. svetnik Lenče je hotel prepo-
vedati ubožcem celo ptičke, no, obč. svet-
niki so to prepoved omejili le na mačke in
pse. Obiski v ubožnici se bodo omejili na
dve uri na dan. Glede skupne božje
službe je padel predlog, da oskrbovanci
ako so dovolj krepki, morajo obiskovati
božjo službo ob nedeljah. Obč. svetnik Ku-
šar se je postavil na stališče: »Vsak je lahko
po svoje zveličan« »Vsak ima svoje versko
prepričanje« in je predlagal, naj se udele-
žujejo božje službe »po močnosti«. Zanimiv
je bil prizor, ko je vstal gimnazijski ravnatelj
g. Senekovič in želel, naj se dobi
namestu besede »ubitek« druga beseda, ker
ta ni slovenska. Župan Hribar je zagovarjal
slovanski izvor te besede in dobil je večino
zase. G. gimnazijski ravnatelj je sicer malo
čudno gledal, da mu oponira Hribar v zna-
nosti, a udati se je moral. Služba nadzor-
nika se je oddala nadzorniku v stari ubož-
nici g. polic. komisarju Robidi, ustanovi
se dalje služba upravitelja z letno plačo
1000 K, s prostim stanovanjem, lučjo in
kurjavo in 5 poselskih mest.

Nova mestna ubožnica se slo-
vesno otvori dne 31. dec. t. l., upo-
rabi se pa izroči dne 1. jan. l. 1902. Glede
zdravstvene službe v bolnici se do-
loči nagrada 400 K za zdravnika iz deželne
bolnice, ki bode obiskoval ubožnico.

Obč. svetniki so se naveličali dolge seje
in obč. svetnik Turk je predlagal konec
seje. Župan ni hotel o tem nič vedeti, obč.
svetnik Predovič pa je upil na obč. svetnike:
»Potrpljenje je božja mast«. Obč. svetnik
Tosti se je kljub temu izmuzal iz dvorane
in obč. svet je postal nesklepčen. Zancek je
moral leteti za obč. svetnikom Tostijem in
res se mu je posrečilo obč. svetnika privedi
nazaj.

Naznanjevanje opoldnev-
nega časa z Gradu se ne bo uvedlo,
ker bi bili stroški preveliki. Obč. svetnik
Subić je priporočal župnim uradom, naj
poskrbe, da bodo ure točne, in je pohvalil
šenklavsko uro, dočim je pri šentjakovski
velik nered. Obč. svetnik Velkavrh je
želel, naj se uredi tudi ura na »Mestnem
Domu«, ki nikdar prav ne gre.

O nakupu Pohlove ustanove
v Krakovem se je sklenilo nakupiti toliko
sveta, kolikor ga je za razširjenje Emonske
ceste potrebno (po 12 K) in da se prostor
A. Černetove ustanove proda za zgradbo
novega poslopja Pohlove ustanove.

Na to je sledila tajna seja, v kateri so
se obravnavale stvari o užitninskem zakupu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. decembra.

Pripoznanje izpitov na zagreb-

škem vseučilišču. Našo vest, da so čas-
nikarske vesti, da je justični minister pri-
poznal v principu veljavnost izpitov na
zagrebškem vseučilišču tudi za totransko
drž. polovico, resnične, potrjuje danes
tudi splitsko »Jedinstvo«. Ta list pravi, da
je poročevalec v ministerstvu poizvedel, da
se bodo v drugi polovici teko-
čega šolskega leta pripoznali
izpiti zagrebškega vseučilišča
tudi za Avstrijo. Prvi in glavni ko-
raki k temu so že dovršeni in skoro se
bode obelodanila tudi dotična naredba.

Župnija Ihan je podeljena č. g. Avg.
Turku, župniku na Koroški Beli.

Kanonično umeščen je bil danes na
župnijo Mavčiče č. gosp. Val. Klobus,
dosedaj kurat na Slapu.

Osebnosti. Za suplentko v III. raz-
redu mestne nemške dekliške šole je mest.
šolski svet imenoval gđc. Ivano Kušar.
— Obbolelo nadučiteljico gđc. A. Bauer
suplirati volonterki gđc. Al. Vajdič in
gđc. Marijana Luschin. — Poštinski ofi-
cijali so imenovani poštni asistenti gg. Ro-
bert Ogris, Karol Tišina in Pavel
Pogatschnigg v Trstu, Mihael Pal-
čič, Jožef Kristof, Alfonz Ravni-
kar v Ljubljani, J. Mermolja v Go-
rici in J. Širnik v Novem Mestu. — No-
tarjem v Špitalu na Koroškem je imenovan
notarski kandidat g. Karol Gauby v Voita-

bergu. — Višjim poštним oficijalom je imenovan poštni oficijal Artur Massari v Trstu. — Iz Maribora je odšel gosp. mag. pharm. Ernst Kozelj, ki je kot lekarnar v Ljubljani vstopil v deželno službo. — P. Emanuel Leitner, provincijal usmiljenih bratov graških, se sedaj zdravi v Gorici.

Za vseučilišče v Ljubljani so mestnemu magistratu na ministerstvo naslovljene peticije poslale: občini Mavhinje in Zagorje ob Savi ter »Narodna hranilnica in posojilnica v Radečah pri Zid. mostu«.

Javno predavanje. Sinoči je predaval č. g. A. Plečnik o pokopavanju in sežiganju mrtičev ter z verskega, navedenega in praktičnega stališča govoril proti sežiganju mrtičev. Občinstva se je k predavanju zbralo lepo število. S tem predavanjem so se za l. 1901 zaključila javna predavanja. Prihodnje javno predavanje bode prvo sredo po novem letu.

Nov kandidat za tržaško škofovsko stolico. Tržaški »Piccolo« poroča, da se nahaja med kandidati za sedež vladike tržaško-koperskega tudi minister frančiškanov Fattuta, rodom Istran. Istega so že prej o takih priložnostih imenovali.

Deputacija pri sv. očetu. Danes došli nam »Piccolo« potrjuje vest, ki smo jo te dni posneli po »Edinosti« glede primorskega italijanskega odposlanstva sveti stolici. Poroča namreč, sklicuje se na »N. Fr. Pr.«, da sta se podala deželni odbornik istrski dr. Cleva in tržaški »zgodovinar« profesor Benussi predvčeršnjim v Rim, da poskrbita v smislu sklepa deželnega zbora isterskega za to, da se končno reši vprašanje glede liturgičnega jezika ter da se suspendirajo tozadevni sklepi »slovanofila« vladike dr. Mahniča. Magr. Pesante, zastopnik poreskega kapitlja, in tržaški kanonik Buttignoni, ki sta se tudi imela udeležiti te deputacije, pa sta neki v zadnjem hipu dobila z visokega mesta migljaj, da naj ostaneta doma.

Iz Vel. Doline se nam poroča z dne 17. decembra: Danes ob en četrť po 3. uri popoldne čutili je bilo od severovzhoda prihajajoč močen sunek, da so okna in vrata zaškrepeta in podi zaškripali, kakor lomeči se, in potem nekaj časa zemeljsko gibanje. — Tudi v Brežicah in v Krškem so čutili potres.

Huda ura v Št. Rupertu na Dolenjskem. Tukaj smo imeli v sredo jutraj ob 5. do 6. ure hudo uro. Tema je bila grozna. Bliskalo se je in grmelo. Nekoliko pred šesto uro pa je tresčilo z veliko silo v strelodod na kapelici pokopališča. Pritisk je bil tako močan, da se je na kapelici razsulo 11 šip, v župnišču 5 in v kapelaniji 1 šipa. Snega ni bilo, pač pa močan dež.

Z železnice. Od jutri naprej do 24. t. m. bodo z ozirom na božične praznike na južni železnici vozili na dan trije osebni vlaki več.

Iz Maribora se nam poroča: Zadnji četrtek dné 12. dec. je bil zopet v Narodnem domu obiteljski večer. Obisk je bil zelo dober. Zabava je bila prijetna. Reditelja večera sta bila g. profesor Koprivšek in g. dr. Fran Rosina. — V nedeljo dné 15. t. m. je Slovanska čitalnica v Mariboru uprizorila veseloigro »Zmešnjava nad zmešnjavo«. Občinstvo se je mnogo smejalo. Igralo pa se je tudi res dobro. Ženske uloge so bile v spretnih rokah gospic Vučnikove, Sarkove in Meškove, moške uloge so igrali gg. Novak, Pučelik, Zemljič, Marin, Drogenik in Tratnik. Vse je je šlo gladko in točno. Mislimo, da so bile besede: »In sedaj slučaj, ti stvaritelj vsega, predi nadalje svojo nit« le bolj lepodoneča fraza, nego izraz resnega svetovnega nazarja. — Na Silvestrov večer priredi čitalnica zopet veselico, ki pa bo imela bolj značaj obiteljskih večerov in ne bo splošno pristopna.

Prijet ropar. Orožnika J. Cufer in Jurij Rudolf sta prišla moža, ki je v nekem gozdičku pri Mošnjah napadel Marijo Mulaj, jo oropal in smrtonovarno poškodoval. Ropar je kočar Peter Sten p. d. Purč iz spodnjih Dupelj.

840 kron zgubil je na sejmu v Kamniku posestnik Fr. Hribnik iz Št. Lenarta nad Gornjim Gradom.

Skrivnostna najdba. V Zburah pri Šmarjeti je našel posestnikov sin Anderlič

v nekem vinogradu pol metra globoko v zemlji človeško okostje in dve človeški glavi. Okostje je ležalo kakih 35 let v zemlji, glave pa še dalje. Sumi se, da so to ostanki kaznjivega dejanja.

Marijine družbe na gimnazijah. Sicer je dr. Tavčar ropotal na Dunaju, da bo »klerikalizem« pomeksikanil celo Avstrijo, vendar v Avstriji nimamo še toliko verske svobode, kakor je imajo pod ogersko krono. Pri nas, kakor znano, vlada prepoveduje gimnazijcem, da bi vstopili v Marijine družbe. Iz Zagreba pa poročajo, da tam dobro prospeva Marijina družba na dolenjegrajski gimnaziji zagrebški, katero je ustanovil vseučiliški profesor dr. Josip Pazman. Dr. Josip Lončarič, nadbiskupski ceremonijar v Zagrebu, je osnoval zdaj kongregacijo za gornjograjsko gimnazijo v Zagrebu, katere se je začela na dan Brezmadežnega spočetja dne 8. decembra t. l. Pri nas bi se nekaj onih, ki vedno pravijo, da se bore samo proti »klerikalizmu«, ne pa proti veri, od jeze razpočilo, če bi se v Ljubljani kaj takega osnovalo, saj so še dijake hujskali, naj se ne udeležijo duhovnih vaj!

Smrt v premogokopu. 17letni rudar Franc Zadel je v kočevskem premogokopu pal 68 metrov globoko v rov in ostal na mestu mrtve. Nadzornik Maté je bil radi tega aretovan.

Ljubljanske novice. Slovenski otroci v nemški šoli. V I. razredu mestne nemške deške ljudske šole so od 43 otrok samo 3 popolnoma veščini nemščine. Zato je prosil katehet tega razreda, da bi smel veronauk poučevati v slovenščini. Mestni šolski svet je to prošnjo odklonil! — Podaljšana Bleiweisova cesta se za promet z vozovi otvori prihodnje pomlad. — Omrežje telefonov se je te dni po Ljubljani razširilo. — Nova stanovanja. 16 novih stanovanj se napravi iz dosedanjih sodnijskih prostorov v Zoisovi hiši na Bregu. Nova poslopja v Sodnih ulicah in na Dunajski cesti, ki se bodo prihodnje spomlad gradila, bodo imela do 26 novih stanovanj. — Opustil je sedlarski obrt Jožef Moškerc v Frančiškanskih ulicah št. 16, dalje trgovino z raznimi stvarmi Jožef Pogačnik na Resljevi cesti. — Z nožem v oko je sunil včeraj zvečer Janez Dolinar, delavec pri M. Lampertu v Kolodvorskih ulicah, hlapcu Janezu Novaku, katerega so težko ranjenega prepeljali v bolnico. Dolinar je že na Žabjaku. — Nesreče. Včeraj se je pri Fantiniju užgala škatljica žvepljenk v roki natakari Urh Antoniji, ter jo je poškodovalo na roki. Par iz kotla v obraz puhnil je v tovarni za lep delavcu Fr. Verhuncu ter ga znatno poškodoval. Pri Spreitzerju se je poškodoval vajenec Fr. Grill. Pri Tönniesu je stroj odtrgal prst delavcu Iv. Remžgarju. Konj je podrl Ranzingerjevega delavca Fr. Šifer iz Šiške. Šifer je poškodovan na glavi in po životu. — Med Bure. Ljubljanska policija je dobila obvestilo, da so z Dunaja pobegli trije dečki 15, 16, in 18 let stari, z namenom, da pojdejo »pomagati« Burom v Južno Afriko. — Železo kradel je 14letni Jož. Oblak z Glince pri kranjski stavb. družbi. Policaj je dečka z njegovim vozičkom peljal na magistrat. — Tatvina. Franc Klopčar, tesar, je pri Šafcu pokral nekaj železa in orodja. Bil je že večkrat obsojen radi tatvine.

Kako so smešni! Tržaški »Piccolo« je uvrstil v uredniški predal konkurz, ki ga je razpisal deželni odbor istrski za službo deželnega tajnika. Poleg navadno zahtevane kvalifikacije pravi ta razglas: Prednost imajo Istrani in med temi zopet taki, ki poznajo poleg jezika kraja (paese) druge jezike, ki se govore v cesarstvu. — Tako na široko se tu opisuje potreba znanja slovanskih jezikov. Besede »slovanski« se ta gospoda boji kakor zlomek blagoslovljene vode. Ali ni to skrajno humoristično?

V Trstu je redarstvo obsodilo dva mlada razgrajča zavoljo klavernih demonstracij po shodu za ital. vseučilišče na 5 do 8 dni zapora. Ako smemo soditi po spopadih s policijo, so postali Italijani zares precej pohlevni. No, tak sijasko, kdo bi mislil!

Preiskava o upravi mestne plinarne v Trstu je deloma končana. Od leta 1894 do 1898 namreč. Toda kakšna je bila ta preiskava! Sodna zvedenca sta pregledovala

ter konstatirala, da so knjige v najlepšem redu. Kdo se je pa brigal za dokaze o izdatkih, da-li so bili ti izdatki opravičeni itd. Kako zamoreta sploh sodna zvedenca za knjigovodstvo soditi o potrebah in stroških plinarne, to razumi, kdor more. Takšna preiskava ni vredna niti piškavega oreha. Tako sodi tržaški »Avanti« in mi moramo priznati, da ima zopet enkrat prav.

Potres v Zagrebu. Današnji hrvaški listi imajo o potresu v Zagrebu obširna poročila. Iz njih sledi, da je bil potresni sunek v Zagrebu res hud in je na vse zagrebško prebivalstvo napravil utis, kakršnen se nam je brzojavno sporočil. Zagrebški »Obzor« poroča: Potres je bil jako hud, in je v celem mestu povzročil nemal strah. Došel je s silnim podzemeljskim bobnenjem ter je razburil vse mesto. Pri prvem sunku so aparati v potresni opazovalnici nehali funkcionirati. Drug potresni sunek je bil močnejši od prvega, za njima so sledili še drugi, torej ni čuda, da je zagrebško prebivalstvo preživelo strašne ure. Drugi sunek je trajal v vsem 5–6 sekund ter je bil od potresa na Velikonoč l. 1895 jačji in je dalje trajal. Hiše so se tresle in vrata, ki so bila odprta, so loputala. Posode so z omar letele na tla, in stropi so pokali. Na mnogih zidovih pokazale so se razpoke in med ometom so leteli na tla tudi deli zida. Ljudje, ki so za časa sunka stali, se niso mogli držati ravno ter so bili pristljeni prijeti se za stene ali za mize. Tudi tretji sunek je bil tako hud. »Obzor« pravi, da so se zidovi zibali kakor omajani stoli, vse je cvililo in škripalo. Znatne škode vendar ni. Ljudje so leteli na ulice. Stare žene, ki niso mogle iz hiš, so pri odprtih oknih upi in povzdigovale roke k nebu. Iz vseh šol so se čuli pretresljivi klici. V ženskem liceju so popadale na pod svetilke. Iz neke ljudske šole so hoteli otroci poskakati skozi okna na ulico, a učitelj je preprečil strašno nesrečo. Iz šol so otroke izpustili domov. V šoli v Krajiški ulici je bila ranjena neka učenka. V laboratoriju gornje mestne gimnazije zrušil se je strop. V muzejih se je razbilo nebroj steklenic in drugih stvari. Ljudje, ki so bili na ulici, pravijo, da se jim je zdelo, kakor bi bil vlak pribečal po ulici. Kosi opeke so padali na ulico in rušili so se dimniki. Mnogo oseb je padlo na ulici vsled strahu v nezavest. V vestibulu kolodvorske zgradbe je padel na tla precejšen kos zidu, vendar se k sreči ondi ni dogodila druga nesreča. Porušilo se je nekaj krovnih podob in poškodovanih je več fasad. Zidovi so popokali posebno v starih hišah. V tobačni tovarni se je ravni strop zaokrožil in dobil je podobo loka. Mnoge delavke so pale v nezavest, ostalo delavstvo se je pa usulo na cesto. Delo v tobačni tovarni je ustavljeno ter je bila tovarna oblastveno pregledana. »Obzor« dalje opozarja hišne posestnike, naj takoj v interesu prebivalstva dajo pregledati poškodbe, dimnike itd. »Obzor« nadalje poroča, da je v vseučilišču popokal zid na stopnjicah in v eni dvorani. Iz Kakovičeve ulice se javlja »Obzor«, da so v mnogih hišah popokali zidovi. S cerkve sv. Marije pal je kameniti križ iznad vrat in se razbil. Križ na zvoniku sv. Marka se je skrilil, a kameniti križ nad cerkvenimi vrati se je zrušil. Podobe so pale s hiše Pristerove, s hiše Slezingerjeve in zrušila se je fasada hotela »Imperial«. V Petrinjski ulici zrušilo se je več dimnikov. »Obzor« trdi: »Vse kaže, da je bil ta potres ravno tako hud, kakor l. 1880 a na našo srečo krajši«. — »Hrvatska« ima tudi daljše poročilo, ki se popolnoma strinja z našim ter pravi, da se prebivalstvo zagrebško že 20 let ni tako prestrašilo, kakor predvčeršnjim. Po Zagrebu se je razširila vest, da je hud potres v Ljubljani in da so mnoge hiše v Ljubljani porušene, kar se, hvala Bogu, ni obistinito. V Zagreb došli »Slovenec« je na to stran dal Zagrebčanom pojasnila, ker je poročal samo o zagrebškem potresu. Središče potresa je bilo torej v Zagrebu. Tudi »Hrvatska« pravi, da ljudje, ki so bili svedoki velikega zagrebškega potresa, ki je uničil pol Zagreba, trdijo, da tedanji potres ni bil nič jačji od predvčeršnjega, samo, da je dalje časa trajal. Stolna cerkev razven zgoraj omenjenih stvari, ni poškodovana. — »Redarstveni Vestnik« tudi poroča o hudem potresu. Redarstvo je dosedaj zatvorilo promet okolu hiše avstro-ogerske banke na akademskem trgu. S hiše so popadali kipi. — »Agramer Tagblatt« ima skoro ravno tako poročilo. List pravi, da je za prebivalstvo posebno neprijetno to, ker so se porušili številni dimniki, kajti po tako poškodovanih hišah se ne sme sedaj kuriti. Na centralnem pokopališču so, ko se je prvi potres, ravno pokopavali nekega vojaka. Okolustojem se je zdelo, kakor bi strel prišel iz groba. V bolnicah so komaj pomirili bolnike. Tudi po raznih drugih hrvaških krajih so čutili potres.

Kotiček za liberalce. Potres je nastal v uredništvu »Slov. Naroda«, ko je

prinesel »Slovenec« iz Zagreba poročilo o potresu. »Naroda« pa ne, ker ga ni imel. »To je vrhunec brezvestnosti«, upije »Naroda«, »Slovenec« dela dobiček s potresom, dotični, ki je kriv tega poročila, bi zaslužil, da se mu ušesa eksemplarično navijejo«. Čudno, da ne pozivlje državnega pravnika, naj nas izroči na vislice, še bolj čudno, da »Naroda« ne piše: Klerikalci so nalašč naredili potres, samo da morejo o njem poročati! Taka jeza, ker — »Naroda« zaradi farške gonje nima časa, da bi si preskrbel drugih novic! — Sijajni dr. Susteršičev shod silno boli »Naroda«. Pravi, da lahko s pričami svojimi »zaupniki« dokaže, da ni bila udeležba na shodu večja, kakor je on poročal, in da te priče prispečejo (!) na to ter da je tudi v dvorani zadaj bilo še dosti prostora. Le na dan s temi zaupniki, bomo videli, ako ni mej njim nobenega kratkovidneža. Naj le priobči »Sl. N.« imena in izjave svojih »poročevalcev«, s katerimi laže svojo »inteligenco«, mi bomo potem prišli na dan z dokazi iz ust uglednih mož in odličnih meščanov, ki bodo kot očividci povedali, da je »Narodovo« poročilo grdo zlagano. Sicer pa vsakdo umeva, čemu bi rad »Naroda« nafil občinstvo, čemu taji in prikriva, da je bil shod sijajen: Liberalna barka se potaplja in ker je drugače ni rešiti, jo hočejo rešiti s — švindlom.

Društva.

(Društvo zdravnikov na Kranjskem) ima svoj redni občni zbor dne 21. t. m. ob pol 8. uri zvečer v restavraciji pri Fantiniju (klubova soba). Dnevni red: 1. Letno poročilo odbora. Računski sklep za tekoče leto 1901. Proračun za prihodnje leto 1902. 2. Poročilo o dr. Löschner-Maderjevi ustanovi. 3. Poročilo odbora o nameravani ustanovitvi penzijskega sklada za vdove. 4. Volitev odbora in revizorjev. 5. Slučajnosti. V Ljubljani, dne 17. decembra 1901. — Dr. Kofiva, t. a. predsednik. — Opomba. ad 3.) Zadnji občni zbor naročil je odboru, sestaviti pravila za podporni sklad onemoglih članov. Pozvedovanja prepričala so odbor, da bi vsled previsokih doneskov in z ozirom na prepičlo število članov ne bilo mogoče, za sedaj uresničiti ta namen. — Nasprotno je pa odbor mnenja, da bi se dala doseči ustanovitev penzijskega sklada za vse vdove, ne glede na njih ubožstvo; tako da bi iz te ustanove dobivale vdove vsakoletne redne svote poleg eventualno jim podeljenih podpor iz dr. Löschner-Maderjeve ustanove. Tudi ustanovitev tega sklada provzročila bi precejšnje zvišanje letnih prispevkov, tako da bi bilo vsekakor želeli, da se gg. člani polnoštevilno udeležijo teh razprav.

(Vodstvo društva »Gospodinska šola«) uljudno vabi k letnemu občnemu zboru, ki bo v nedeljo 23. t. m. ob tri četrť 11 dopoldne v društvenih prostorih — Rimska cesta št. 9.

Telefonska in brzejavna poročila.

Dunaj, 19. dec. Železniški odsek državnega zbora je sprejel resolucijo za poddržavljenje privatnih železnic.

Dunaj, 19. decembra. Vsenemški klub je včeraj izročil neko interpelacijo, katere predsednik drž. zbora ni hotel vsprejeti, ker je bil v interpelaciji napad na krono. Interpelantje so potem dotična mesta črtali.

Dunaj, 19. decembra. Profesorski kolegij tehnike je soglasno sklenil nadvojvodo Rainerja in naučnega ministra Hartla imenovati častnima doktorjema.

Dubrovnik, 19. dec. Znani angleški general Buller se nahaja sedaj v Gružu pri Dubrovniku.

Reka, 19. dec. Tukaj čakajo zopet trije angleški parniki na konje za Južno Afriko.

Reka, 19. dec. Mornarji na parniku »Panonia« so pričeli stavko.

Budimpešta, 19. dec. Kraljeva kurija se je pečala z ugovom proti izvolitvi slovaškega poslanca Jana Valáskaa v vrbovskem okraju. Kurija je sklenila, da zasliši priče od obeh strank.

Belgrad, 19. dec. Sin bivšega ministrskega predsednika Gjorgjeviča je sinoči na javni cesti insultiral bivšega naučnega ministra Marinkoviča. Ta je na napadovalec dvakrat ustrelil iz samokresa, a ga ni zadel, pač pa je nekega dečka nevarno ranil.

Rim, 19. dec. Novoimenovani avstro-ogerski poslanik pri Vatikanu grof Szeccsen je včeraj z rodbino došel na svoje mesto.

Berolin, 19. dec. Načelnikom poljskih društev je policijska direkcija naznanila, da se na vseh poljskih shodih sme razpravljati samo v nemščini. Razburjenje mej Poljaki je veliko. Bralno društvo poljskih slušateljev politehnike v Brunšviku je razpuščeno, zato se poljski dijaki preselijo v Lvov.

Berolin, 19. dec. Ruski prestolonaslednik veliki knez Mihael Aleksandrovič se je včeraj ob 11 uri zvečer vrnil v Petrograd.

London, 19. dec. Vesti o napadu na japonskega cesarja se ne potrjujejo.

Madrid, 19. dec. Iz Laurencio-Marqueza poročajo: Blizu Menemgiri so Buri presenetili angleški oddelek, ki je ubežal na portugalsko zemljo. Portugalska straža je zahtevala od Angležev, naj odlože orožje. Temu povelju se pa niso hoteli udati, marveč so nadaljevali boj. Padli so 4 portugalski častniki in 3 možje. Ne ve se le, so jih li zadelo angleške ali burske kroglice.

London, 19. dec. Kruitzinger je 15. t. m. poveljeval oddelku 1500 mož. Angleži so ranili njega in 5 mož in jih potem ujeli.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm.

D	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrci	Noba	Prijava v 4 urah
18	9. zveč.	729,0	5,2	sr. sever.	del. jasno	
19	7. zjut.	729,0	0,4	sr. svzh.	megla	0,4
	2. popol.	726,0	3,9	sl. svzh.	oblač.	

Srednja včerašnja temperatura 5,6. normala: -1,9

Zitne cene			
dné 18. decembra 1901.			
(Termin.)			
Na dunajski borzi:			
Za 50 kilogramov.			
Pšenica za pomlad 1902	K	8,84	do 8,85
Rž za pomlad 1902	"	7,61	" 7,62
Koruzza za maj-junij 1902	"	5,76	" 5,77
Oves za pomlad 1902	"	7,75	" 7,76
Na budimpeštanski borzi:			
Pšenica za april 1902	K	8,65	do 8,66
Rž za april 1902	"	7,83	" 7,84
Oves za april 1902	"	7,46	" 7,47
Koruzza za maj 1902	"	5,46	" 5,47
(Efektiv.)			
Dunajski trg.			
Pšenica banaska	K	8,45	do 9,15
južne žel.	"	8,60	" 9,00
Rž	"	7,40	" 7,60
Ječmen	"	7,20	" 8,60
ob Tisi	"	6,75	" 7,75
Koruzza ogerska, stara	"	5,70	" 5,80
nova	"	5,35	" 5,45
Činkvant	"	6,80	" 7,20
nova	"	6,30	" 6,50
Oves srednji	"	7,60	" 8,70
Fižol	"	7,75	" 10,75

Kupujte in zahtevajte

povsod le svinčnike, ki nosijo napis: „Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri, od svetovnoznane avstrijske trdnice Hardtmuth-ove, in niso nič dražji od drugih.

Svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda naj se vpeljejo v vse šole, saj dišna družba skrbi največ za narodne šole, in vsak krajcar ji dobro dojde. Z blagim namerom je pa združeno tudi dobro blago.

1018 10-9

Cena 12 tucatov:				
St. 100	St. 90	St. 201	St. 302	St. 504
K 1,42	K 2,70	K 4,50	K 5,04	K 6,84

Glavno zalogo ima trgovina

Ivan Bonač-a v Ljubljani.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,
v pritličju meščanske hiše.
Vhod s Pogačarjevega trga.
Ljubljanska umetna razstava I. vrste.
Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Razstavljeno le še do 21. decembra:

Krasni Neapoli
z izbruhom Vezuva.

Kdor hoče sebi in svojim otrokom pripraviti izborni užitek, naj ne zamudi si ogledati to krasno serijo. Tisoči častnih priznanj.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 1206 1-1

Vstopnice za odrasle 40 h. za otroke, dijake in vojaške od narednika niže 20 h.

Varstvena znamka: **Sidro.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,
priporočeno izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo steklenica po K 80, K 1,40 in K 2,- v vseh lekarnah.

Zahteva naj se to 1152 28-4

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, I. Elisabethstrasse 5.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gld. 25 kr. — 2 K 50 h. po pošti 20 kr. — 40 h. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak iz vora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrirano varstveno znamko na kateri znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 128 20-6

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, G. Ficcoli, U. pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Eisässer; Seviden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hillinger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenberg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbi v zalogi trdnica **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanskulice. 228 16 11-5

Vnanja naročila proti povzetju.

Za božične in novoletne praznike

priporočam uljudno svojo največjo zalogo in najlepšo izbero

1198 3

srebrnih in zlatih žepnih ur, stenskih ur, ter zlatnine in srebrnine, vse po najnižji ceni.

Najnovejši ceniki so franko in zastoj na razpolago.

Za božične praznike

priporoča 1205 6-2

Jakob Zalaznika pekarna in slaščičarna

v Ljubljani, Stari trg št. 21

različna nasladna peciva, kakor tudi fine potvice, medene, rozinove, orehove in mandeljnov, tudi fine šarkeljne in pince.

Nadalje priporoča raznovrstne okraske za božično drevesce po nizki ceni.

Naročila se sprejemajo in izvršujejo točno.

Žrebanje

nepreklicno

16. januarja 1902

Srečke „toplotne sôbe“.

Glavni dobiček 131 18-8

kron **40.000** vrednosti.

Srečke po 1 kroni priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Pripravna

božična darila

priporočata

Gričar & Mejač

Ljubljana, 196 6-4

Prešernove (Slonove) ulice 9.

Dunajska borza.			
Dné 18. decembra.			
Skupni državni dolg v notab	99-15	20 mark	23-44
Skupni državni dolg v srebru	99-	20 frankov (napoleonov)	19-05
Avstrijska zlata renta 4%	118-80	Italijanski bankovci	93-50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-95	C. kr. cekini	11-32
Ogerska zlata renta 4%	118-75	Dné 18. decembra.	
Ogerska krona renta 4%, 200	94-05	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	190-
Avstro-ogerske bančne dolnice, 600 gld.	1890-	5% državne srečke l. 1880, 100 gld.	172-
Kreditne delnice, 160 gld.	651-75	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	-
London vista	239-23 1/2	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96-65
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-20	Tisne srečke 4%, 100 gld.	147-50
		Dunavske varstvene srečke 5%	265-50
		Dunavsko varstveno posojilo l. 1878	105-75
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-60
		Priporočene obveznice državne železnice	434-
		južne železnice 3%	320-50
		južne železnice 5%	118-50
		dolenjskih železnice 4%	-
		Kreditne srečke, 100 gld.	404-
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	500-
		Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	49-85
		Ogerskega	24-
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	17-45
		Rudolfove srečke, 10 gld.	65-
		Srečeve srečke, 40 gld.	224-
		St. Genois srečke, 40 gld.	245-
		Waldsteinove srečke, 20 gld.	-
		Ljubljanske srečke	73-
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	260-
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5520-
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	849-
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	67-
		Splošna avstrijska stavbinska družba	142-
		Montanska družba avstr. plan.	394-50
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	420-
		Papirnih rubljev 100	253-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promene za vsako žrebanje.

Kulaniša izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženi glavnic.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni vrednik: Iven Rakovec.

Tisk „Kotliške Tiskarne v Ljubljani.